

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr V/33/2015
Rady Gminy Barciany
z dnia 29 stycznia 2015r.

GMINNY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII 2015

Gmina Barciany jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. z 2012r. Dz. U., poz. 124 z późn. zm.).

I. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje następujące kierunki działań:

L.p	Kierunek działań
1.	<i>zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,</i>
2.	<i>udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,</i>
3.	<i>prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów,</i>
4.	<i>wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,</i>
5.	<i>pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego,</i>

zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii środki finansowe pochodzące z dochodów z opłat za koncesję sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych będą wykorzystane również na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

II. OPIS PROBLEMU

Używanie substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe i psychospołeczne skutki skupione wokół tego problemu powoli wychodzą z wstydlivego ukrycia. Dzieje się tak nie tylko dlatego, że problem ten dotyczy coraz młodszych grup wiekowych, a mit narkomana, który wegetuje na marginesie życia społecznego blaknie, ale do tego obnażenia zjawiska przyczynia się w znacznym stopniu fakt, że używanie środków psychoaktywnych współegzystuje z zachowaniami niedostosowanymi, zagrażającymi zdrowiu i życiu, destrukcyjnymi i przestało dotyczyć środowisk głęboko patologicznych – zatacza coraz szersze kręgi, obejmując swym zasięgiem bliższe i dalsze środowisko osób używających i uzależnionych.

Badania przeprowadzane w ostatnim czasie przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na próbie reprezentatywnej gimnazjalistów pokazują m.in.:

- 1) obniżenie wieku inicjacji narkotykowej,
- 2) miejsca szczególnej dostępności narkotyków: szkołę, dyskotekę, bar, ulicę,
- 3) szeroki wachlarz narastających problemów związanych z narkotykami – doświadczanych przez młodzież tj. problemy z rodzicami, przyjaciółmi, w szkole; kłopoty z policją; seks bez zabezpieczenia; kłótnie i sprzeczki; przepychanki i bójki; niechciane doświadczenia seksualne; interwencje lekarza bądź pogotowia ratunkowego,
- 4) jako środek inicjacyjny badania wskazują: marihuanę, haszysz, środki uspokajające i nasenne, amfetaminę, lsd, ecstazy,
- 5) dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu i funkcjonowania psychicznego i społecznego,
- 6) postawę akceptacji dla środków nielegalnych tj. marihuana, haszysz, amfetamina, ecstazy,
- 7) małą skuteczność przeprowadzanych programów profilaktycznych w szkołach i konieczność elastyczności, innowacyjności i dostosowania treści oddziaływań profilaktycznych do specyfiki środowisk lokalnych z uwzględnieniem wyników diagnozy problemowej zjawisk oraz trudności charakterystycznych dla okresów rozwojowych odbiorców programu (rekomendacje),
- 8) konieczność kształcenia i doskonalenia kadry i środowisk zainteresowanych podejmowaniem działań profilaktycznych w związku ze zmianami trendów i specyfiki problemu.

Zgodnie ze stanowiskiem Światowej Organizacji Zdrowia wszystkie substancje psychoaktywne, niezależnie od tego czy są legalne czy nie – są groźne dla zdrowia społecznego. Myślenie o problemie narkomanii wymaga szerszego oglądu i uwzględniania w planowaniu, realizowaniu i ewaluacji działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie narkomanii oraz pomoc osobom uzależnionym i ich bliskim takim wskaźników, które są zgodne z rekomendacjami i wnioskami z badań, tj. :

- 1) rozmiar i zasięg problemu, specyfika zjawiska – diagnozowanie,
- 2) świadomość zagrożenia problemem w poszczególnych grupach społecznych,
- 3) problemy współwystępujące (tj. degradacja, izolacja, brak motywacji, przestępczość, współuzależnienie, przemoc, wypadanie z ról),
- 4) zasadność filozofii przeciwdziałania narkomanii a nie minimalizowania szkód,
- 5) efektywność profilaktyki środków inicjacyjnych i zastępczych – papierosów i alkoholu,
- 6) profesjonalizm i etykę osób zawodowo zajmujących się pomocą osobom zagrożonym, eksperymentującym i uzależnionym oraz ich rodzinom (uprawnienia, superwizja pracy socjoterapeutycznej i klinicznej, doskonalenie),
- 7) zaangażowanie środowiska w organizowane działania profilaktyczne – współpraca i spójność celów (rodzice, liderzy młodzieżowi, nauczyciele, wychowawcy, pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, pracownicy świetlic środowiskowych i instytucji kulturalnych, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych i punktów konsultacyjnych) oraz stworzenie im możliwości rozwoju,
- 8) ewaluacja i doskonalenie działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii,

- 9) realne, zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami planowanie i poszerzanie oferty dla osób z problemu.

Efektywność profilaktyki narkomanii nigdy nie jest dziełem przypadku, chaotycznych działań jednostek. Stąd wskazaniem do realizacji planowanych działań jest ustanowienie koordynatora programów, który potrafiłby ogarnąć całość oddziaływań. Skuteczność podejmowanych działań, jeśli są planowe, celowe i rzetelnie przeprowadzone da się zmierzyć i przenieść na czytelny obraz:

- 1) stanu popytu odbiorców tych działań na substancje psychoaktywne,
- 2) zmianę bądź utrwalenie postaw wobec używania narkotyków,
- 3) poprawę funkcjonowania społecznego,
- 4) spadek przestępczości związanej z narkotykami,
- 5) oceny atrakcyjności i przydatności tworzonych miejsc sportu, rekreacji, oddziaływań kulturalnych promujących zdrowy, alternatywny do narkomanii styl życia i rozwój osobisty dzieci, młodzieży i osób dorosłych – poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego w sposób bezpieczny i twórczy.

Na przeciwdziałanie narkomanii składa się szereg działań z zakresu:

- 1) szeroko rozumianego wspierania w rozwoju dzieci i młodzieży,
- 2) udostępniania osobom potrzebującym możliwości korzystania z konsultacji, pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej – dostosowanej do zdiagnozowanego problemu,
- 3) upowszechniania wiedzy i umiejętności w zakresie profilaktyki treściowo dopasowanych do grupy odbiorców,
- 4) koordynowanie działań profilaktycznych podejmowanych przez różne gremia społeczne,
- 5) promocji zdrowego stylu życia,
- 6) rozpoznania i opracowywania na bieżąco strategii rozwiązywania problemów społecznych i ekonomicznych środowiska lokalnego,
- 7) szkolenia i doskonalenia osób zajmujących się pomocą dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym z problemu.

III. REALIZACJA WYTYCZNYCH ZAWARTYCH W USTAWIE O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII – GŁÓWNE CELE I ZADANIA

PODSTAWOWE CELE PROGRAMU

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się narkomanii oraz problemom jej towarzyszącym na terenie Gminy Barciany, będzie on realizowany w obszarze działania obejmującego głównie profilaktykę.

Profilaktyka ma na celu:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków (prowadzenie działalności informacyjnej poprzez media i publikacje; ogłaszanie danych nt epidemiologii i działania placówek prowadzących działalność profilaktyczną; organizowanie kampanii edukacyjnych nt problematyki narkomanii), promocja zdrowego stylu życia,
2. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne (uwzględnienie problematyki w gminnej strategii rozwiązywania problemów

społecznych, wspieranie lokalnych inicjatyw działań profilaktycznych na terenie Gminy, zespołów szkół, organizacji pozarządowych itp.).

3. Zintegrowanie działań profilaktycznych (młodzież , rodzice, wychowawcy, wsparcie finansowe i merytoryczne programów profilaktycznych adresowanych do wszystkich zainteresowanych równocześnie: młodzieży, rodziców i nauczycieli).
4. Diagnoza i aktualizacja problemów związanych z zagrożeniem używaniem substancji psychoaktywnych, stanu zjawiska i jego specyfiki środowiskowej.
5. Unowocześnienie programów profilaktycznych i dostosowanie ich do zdiagnozowanych potrzeb.

ZADANIA PROGRAMU

Zwiększanie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Wspieranie realizacji zajęć terapeutycznych dla uzależnionej młodzieży i ich rodzin.
2. Prowadzenie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii.
3. Poszukiwanie i upowszechnianie skutecznych form pomocy rodzinom z problemami narkotykowymi.
- 4) Kolportaż wydawnictw – ulotek , plakatów , broszur itp.;
- 5) Instruktaż dla rodziców, nauczycieli, trenerów, wychowawców, pedagogów i realizatorów programów profilaktycznych;

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Prowadzenie poradnictwa, prawnego i terapeutycznego.
2. Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez:
 - 1) informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywających narkotyki,
 - 2) uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii.
3. Prowadzenie porad dla rodzin, w których występują problemy narkomanii w zakresie rozpoznawania objawów zażywania narkotyków oraz edukacji w zakresie ponoszenia szkód zdrowotnych i społecznych.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizacja programów profilaktycznych nt. uzależnień w tym narkomanii.
2. Promowanie zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
3. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako elementu programów psychoprofilaktycznych.
4. Prowadzenie programów edukacyjnych, organizowanie konkursów, olimpiad, turniejów, festynów, promujących zdrowy styl życia bez nałogów .
5. Opracowanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
6. Dofinansowanie świetlic środowiskowych prowadzących zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci.

7. Organizowanie, udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych:
- 1) pedagogów szkolnych, wychowawców i nauczycieli,
 - 2) pracowników świetlic szkolnych i środowiskowych,
 - 3) pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - 4) członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 5) funkcjonariuszy policji,
 - 6) przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego poprzez działania realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

IV. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie stanu problemów narkotykowych na terenie gminy Barciany we współpracy z miejskimi jednostkami organizacyjnymi, organizacjami i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu, poprzez:

- 1) prowadzenie badań ankietowych dotyczących skali zjawiska narkomanii,
- 2) stworzenie sieci wymiany informacji między tymi instytucjami,
- 2) zbieranie danych statystycznych,
- 3) analiza uzyskanych danych, opracowanie wniosków i priorytetów do dalszej pracy.

V. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Sprawozdanie z wykonania w danym roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przedłożone zostanie Radzie Gminy podczas sesji do końca marca 2015.

VI. REALIZATORZY I PODMIOTY WSPÓŁPRACUJĄCE

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach
2. Zespoły Szkół
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Powiatowa Komenda Policji w Kętrzynie.
5. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie.
6. Sąd, kuratorzy sądowi.
7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie.
8. Gminny Ośrodek Kultury w Barcianach.

VII. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2015 będą dochody uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz dochody własne gminy.